EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

Kliimaministeerium

Teie 14.05.2026 nr 1-4/26/1926
Meie 29.05.2026 nr 2-3/124-2

Energeetika- ja keskkonnaministri määruse "Tuuleenergia edendamise toetuse taotlemise tingimused ja kord" eelnõu kooskõlastamine märkustega (KLIM 26-0568)

Eesti Linnade ja Valdade Liit (edaspidi ELVL) tänab võimaluse eest esitada arvamus energeetika- ja keskkonnaministri määruse „Tuuleenergia edendamise toetuse taotlemise tingimused ja kord“ eelnõu (edaspidi eelnõu) kohta. ELVL kooskõlastab eelnõu järgmiste märkuste ja ettepanekutega arvestamisel.

ELVL toetab eelnõu üldist eesmärki, soodustada tuuleenergia kasutuselevõttu ning panustada Eesti taastuvenergia ja energiajulgeoleku eesmärkide saavutamisse. Samuti peame positiivseks, et eesmärk on hüvitada kohaliku omavalitsuse üksustele tuuleenergia planeerimis- ja loamenetlustega kaasnevat täiendavat haldus- ja töökoormust. mis tekib menetluse varases etapis. Lisaks võimaldab meede suunata vahendeid kohaliku kogukonna huvides juba planeerimisprotsessi ajal ning aitab suurendada tuuleenergia arenduste ühiskondlikku aktsepteeritavust.
Samas peame märkima, et eelnõu ülesehitus ei arvesta piisavalt kohalike omavalitsuste tegelikku rolli, töökoormust ega õiguslikku vastutust planeerimisprotsessis. Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja detailplaneeringu menetlus on sisuliselt ning õiguslikult keerukas ruumiotsus, mille tegemisel tuleb tugineda uuringutele, keskkonnamõju hindamise tulemustele, riigiasutuste seisukohtadele ja kooskõlastustele ning avalikkuse kaasamise käigus esitatud ettepanekutele ja vastuväidetele. Menetluses tuleb tasakaalustada erinevaid avalikke ja erahuve ning tagada otsuste õiguspärasus ja põhjendatus.
Samuti ei ole põhjendatud siduda toetuse saamist menetluse kiiruse või rahalise stiimuliga viisil, mis võib tekitada surve teha planeerimisotsuseid kiirendatud korras. Selline lähenemine võib vähendada otsustusprotsessi kvaliteeti ning suurendada planeeringute vaidlustamise riski.
Lisaks tuleks arvestada, et KOV ei oma täielikku kontrolli planeeringu lõpptulemuse üle. Planeeringute menetlemist mõjutavad sageli riigiasutuste kooskõlastused, täiendavate uuringute vajadus, kohtuvaidlused ning muud menetlusvälised asjaolud. Sellest hoolimata jääb oluline õiguslik ja finantsrisk kohaliku omavalitsuse kanda.
Samuti peame oluliseks vältida olukorda, kus eelnõu rakendamine võib luua avalikkuses arusaama, et riik soosib planeeringute menetlemisel kiirust ja formaalset lõpptulemuse

Lõkke 4
10122 Tallinn
Estonia
Reg.nr 80185947
www.elvl.ee
+ 372 60 43 001
info@elvl.ee

saavutamist, mitte sisuliselt kaalutletud, õiguspärast ja kvaliteetset ruumiotsust. Selline arusaam võib kahjustada nii riigi kui ka kohalike omavalitsuste usaldusväärsust.

Eeltoodule tuginedes teeme ettepanekud eelnõu täiendamiseks:

1. Minimaalse tuulikute arvu nõude muutmine (§ 2)

Eelnõu kohaselt tekib toetuse saamise õigus juhul, kui planeering näeb ette vähemalt kaheksa elektrituuliku rajamise võimaluse.
ELVL hinnangul ei ole selline lävend põhjendatud ega piisavalt paindlik. Nõue välistab väiksemad, kuid majanduslikult teostatavad projektid ning ei arvesta piirkondlike looduskaitseliste, ruumiliste ega asustusega seotud piirangutega. Samuti seab see väiksemad omavalitsused ebavõrdsesse olukorda võrreldes suuremate omavalitsustega, kus on võimalik kavandada suurema mahuga arendusi.
Praktikas esineb olukordi, kus piirkonna ruumilised või keskkonnatingimused võimaldavad kavandada näiteks kolme kuni nelja tuulikuga projekti, mis võib olla majanduslikult toimiv ja piirkonna arengut toetav lahendus. Sellisel juhul on planeerimismenetlus oma sisult ja töömahult võrreldav suuremate projektidega, kuid eelnõu kohaselt jääks selline arendus toetuse meetmest välja.
Ettepanek: Kaaluda minimaalse tuulikute arvu vähendamist või alternatiivsete tingimuste kehtestamist, mis võimaldaksid toetust saada ka väiksemamahulistel, kuid sisuliselt põhjendatud ja elluviidavatel projektidel.

2. Planeerimismenetluse eripära ja ajasurve risk

KOV eriplaneeringu ja detailplaneeringu menetlus on sisuliselt ja õiguslikult keerukas ruumiotsus, mille tegemisel tuleb tugineda: uuringutele ja analüüsidele, keskkonnamõju hindamise tulemustele, riigiasutuste kooskõlastustele, avalikkuse kaasamisel esitatud seisukohtadele, erinevate huvide kaalumisele. Taotlusvooru nõuded tuleks ülesehitada selliselt, et toetust saavad kõik kohaliku omavalitsuse üksused, kes täidavad määruses sätestatud sisulised tingimused määratud tähtajaks. Kui riigieelarvelised vahendid on piiratud, tuleb sätestada läbipaistev ja õiglane proportsionaalse rahastamise mehhanism, mitte siduda toetuse saamist üksnes taotluse esitamise järjekorra ja eelarve ammendumisega.
Ettepanek: Mitte siduda toetuse tingimusi menetluse kiirusega või rahalise stiimuliga viisil, mis võib avaldada survet otsustamise kvaliteedile. Lisaks kaaluda taotluse sulgemise tähtaega muuta tähtajatus, seda juhul kui toetusvahendid ei ole ammendunud. (eelnõu §4(6))

Kokkuvõttes toetame eelnõu eesmärki, kuid peame vajalikuks arvestada meie poolt esitatud märkuste ning ettepanekutega eelnõu edasisel menetlemisel.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Veikko Luhalaid
tegevdirektor

Kalle Toomet
kalle.toomet@elvl.ee